

Høringsnotat

Udkast til ændring af bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (tekniske ændringer)

Udkast til ændringsbekendtgørelse af bekendtgørelse nr. 594 af 4. maj 2015 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. blev sendt i offentlig høring den 22. september 2015 med frist for at afgive høringssvar den 20. oktober 2015.

Udkastet blev sendt i høring hos en bred kreds af myndigheder og organisationer. Miljøstyrelsen har i alt modtaget otte høringssvar, herunder to høringssvar fra myndigheder og organisationer, der oplyser ikke at have bemærkninger til bekendtgørelsesudkastet.

Følgende høringssvar har fremsendt bemærkninger til bekendtgørelsesudkastet: Esbjerg Kommune, Randers Kommune, Vejle Kommune, Kommunernes Landsforening (KL), Bæredygtigt Landbrug (BL) og Landbrug og Fødevarer (L&F).

Følgende høringssvar har oplyst, at de ingen bemærkninger har til bekendtgørelsesudkastet: Erhvervsstyrelsen og Foreningen af Vandværker i Danmark.

Høringssvarerne har især berørt følgende punkter:

- 1) Overdækning af fast gødning
- 2) Ensilageopbevaring
- 3) Gyllealarmer
- 4) Udbringningsmetoder for flydende husdyrgødning og afgasset vegetabilsk biomasse
- 5) Øvrige forhold i husdyrgødningsbekendtgørelsen

I det følgende gennemgås de væsentligste bemærkninger til de ovennævnte punkter. Miljøstyrelsens kommentarer til høringssvarerne er anført i kursiv. Det bemærkes, at Miljøstyrelsen udover de ændringer, som høringen har givet anledning til, har gennemført ændringer af korrekturmæssig karakter.

Høringssvarerne er gengivet i hovedtræk. Ønskes der mere detaljerede oplysninger om høringssvarenes indhold, henvises der til høringssvarerne.

1) Overdækning af fast gødning

KL har foreslået en sproglig ændring ved, at formuleringen ”et tæt vandsluttende materiale” ændres til ”et tæt **og** vandsluttende materiale”.

L&F anfører, at et krav om tætsluttende overdækning kan være vanskeligt at praktisere, da vindforholdene bevirker, at en overdækning med dug vil blafre og dermed ikke være tætsluttende. L&F mener derfor, at det i vejledningsmaterialet bør præciseres, at en dug, der lægges ned omkring materialet, anses for tætsluttende, selvom det kan blafre i vinden.

L&F mener, at overdækningskravet er problematisk i forbindelse med gødningshuse med fast bund og tag til opbevaring af gødningen. Her vil kravet om tætsluttende overdækning medføre, at det vil være nødvendigt at overdække gødningen i gødningshuset med plastic eller lignende, hvilket vil være besværligt, da der løbende tilføres gødning til lageret. L&F anfører derudover, at opbevaring af gødning i et lukket gødningshus nedsætter luftstrømmen hen over gødningen og dermed kan sammenlignes med effekten af teltoverdækning på en gyllebeholder, hvilket også gør sig gældende for gødning, der opbevares i containere. På denne baggrund foreslår L&F at § 14, stk. 1, ændret, så der ikke stilles krav om overdækning af gødning i et lukket gødningshus, og at det for gødning opbevaret i container er tilstrækkeligt, at containeren overdækkes, men at overdækningen ikke skal være tætsluttende.

L&F nævner, at kravet om overdækning med et tætsluttende materiale er problematisk i forbindelse med økologisk og biodynamisk produktion, da det for disse produktionsmetoder er nødvendigt, at det er muligt at kompostere fast husdyrgødning og plantemateriale med et tørstofindhold på mindst 30 % med et diffunderbart materiale, da der skal sikres lufttilgang til stakken.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Kravet om tætsluttende materiale er en præcisering af den praksis, der reelt har været, siden kravet om overdækning blev indført.

I husdyrgødningsbekendtgørelsen blev der i 2002 som følge af ”Ammoniakhandlingsplanen” fra 2001 indsat en bestemmelse om, at lagre af fast gødning uden daglig tilførsel skulle overdækkes med kompostdug eller lufttæt materiale straks efter udlægning for at hindre fordampning af ammoniak fra gødningslagrene. Bestemmelsen trådte i kraft i august 2004.

Opbevaring af fast husdyrgødning er traditionelt sket udendørs og uden tag, og med et krav om et lufttæt materiale var det mest nærliggende også at overdække med et tætsluttende materiale. Der var derfor ikke formuleret et krav om ”tætsluttende” i bekendtgørelsen ved indførelsen af kravet om overdækning i første omgang

Ordet ”lufttæt” blev siden ændret til ”vandtæt”, fordi overdækningskravet også skulle varetage nitratdirektivets krav om vandtæt overdækning. Ved landbrugets almindelige praksis med at overdække møddinger med plastfolie, presenning eller kompostdug ville formålet med at begrænse ammoniakfordampning stadig opfyldes, selv om ordlyden af bestemmelsen ændredes fra ”lufttæt” til ”vandtæt”.

Da det efterhånden er blevet mere almindeligt at opbevare husdyrgødningen i gødningshuse, som er vandtætte i kraft af deres tag, har Miljøstyrelsen fundet det nødvendigt for bevarelsen af formålet med bestemmelsen at tilføje et krav om, at overdækningen ikke alene skal være "vandtæt", men også "tætssluttende".

Miljøstyrelsen foreslår, at L&F får udarbejdet et byggeblad for lukkede gødningshuse med henblik på fravigelse af kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsens §§ 4-34, jf. § 39.

§ 14, stk. 1 ændres som foreslået af KL. Herefter kommer bestemmelsen til at lyde sådan:

"§ 14. Markmøddinger, jf. § 11, stk. 2, dybstrøelse, kompost og forarbejdet gødning med en tørstofprocent over eller lig med 12 skal overdækkes med et tætssluttende og vandtæt materiale straks efter udlægning, jf. dog stk. 3."

Herudover giver bemærkningerne ikke anledning til ændringer.

Ad 2) Ensilageopbevaring

BL anfører, at reglerne vedrørende ensilageopbevaring alene bør omfatte situationer, hvor der er risiko for nedsivning af næringsstoffer, og at hvorvidt der er risiko for nedsivning bør bero på en konkret vurdering af situationen. BL anfører videre, at reglerne af denne grund alene bør omfatte saftgivende ensilage og udbeder sig en begrundelse for, hvorfor der skal være regler for ikke-saftgivende ensilage.

Esbjerg Kommune har foreslået, at der i § 15, stk. 3 tilføjes, at der ikke må kunne ske afstrømning af næringsstoffer fra ensilagen til vandløb (herunder dræn) og søer i forbindelse med, at åbne wrapbatter placeres uden for ensilageoplagspadserne. Begrundelsen er, at mange forureninger af vandløb skyldes afløb fra arealer, hvor der håndteres ensilage, og at selv mindre spild på kørearealer kan være højst problematiske.

KL bemærker vedr. formuleringen "markarealer" i § 15, stk. 2 og 3, at der i notatet (udsendt med høringen) står "dyrkningsarealer" og "marken". KL skriver, at de forstår bekendtgørelsen sådan, at ikke-saftgivende ensilage som hovedregel kan opbevares på alle markarealer og ikke kun på dyrkningsarealet.

KL foreslår en sproglig ændring ved, at der indsættes "enten-eller" i § 15, stk. 2, for at undgå tvivl om, at der er de tre forskellige muligheder for opbevaring af ensilage. KL foreslår desuden, at ordet "afgrøderester" erstattes af det mere entydige "ensilagerester" i § 15, stk. 3, da "afgrøderester" kan forstås meget bredt.

KL bemærker, at § 24, stk. 2, er vanskelig at forstå. KL skriver flg.: "Vi forstår det som, at man i stedet for et egentlig afløb, kan lægge et rør på overfladen som går fra randbelægningen i den ene ende af siloen til den anden hvor så det egentlige afløb er. Røret kan ligge i selve siloen eller udenfor, og hvis det ligger i siloen kan det være et dræn. Det er meget svært at forestille sig at det i praksis skulle være en god løsning."

KL foreslår indførelse af en overgangsperiode, så lovligt etablerede pladser uden afløb ved hver randbelægning ikke bliver ulovlige fra dag et. Alternativt, at dette nye krav kun gælder for nye pladser.

L&F anfører, at kravet i § 15, stk. 3, om at opsamlede afgrøderester skal opbevares som anden ensilage bør modificeres, så det også er tilladt at opbevare opsamlede afgrøderester i en mødding, og foreslår, at § 15, stk. 3, sidste pkt., affattes på følgende måde: ”Opsamlede afgrøderester skal opbevares som anden ensilage eller fast gødning, jf. stk. 1 og 2 og § 11.”

Derudover foreslår L&F, at der indsættes en undtagelse til kravet om 3 pct. fald mod afløb for en randbelægning, der har afløb til den i § 24, stk. 2, omtalte rørledning.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Vandforurening med ensilagesaft er omfattet af nitratudirektivets bilag II, A, 5), jf. artikel 4.

På det tidspunkt, hvor afgrøden lægges i stak eller wrappes, kan det ikke bedømmes sikkert, hvorvidt ensilagen bliver saftgivende eller ej. For at sikre tilstrækkeligt mod saftafløb, reguleres derfor også ikke-saft-givende ensilage, og reglerne om opbevaring af ensilage er udformet, som de er, for at gøre dem enkle og let administrerbare.

KL's forståelse af formuleringen ”markarealer” i § 15, stk. 2 og 3 er korrekt. Ikke-saftgivende ensilage kan således opbevares på alle markarealer, hvor næringsstofferne kan optages af de efterfølgende afgrøder.

§ 15 ændres som foreslået af Esbjerg Kommune, KL og L&F. Herefter kommer bestemmelsen til at lyde sådan:

”§ 15. Saftgivende ensilage, herunder ensilage af roetop, roeaffald og ikke-forvejret græs, skal opbevares i et ensilageopbevaringsanlæg.

Stk. 2. Ikke-saftgivende ensilage skal opbevares i enten et ensilageopbevaringsanlæg eller indpakket i vandtæt materiale (uåbnede wrapballer) eller på markarealer, hvor næringsstofferne fra ensilagerester og lignende kan optages af de efterfølgende afgrøder, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Åbnede wrapballer må uanset stk. 2 midlertidigt henligge uden for ensilageopbevaringsanlæg og markarealer, hvor næringsstofferne fra ensilagerester og lignende kan optages af de efterfølgende afgrøder, mens de er i anvendelse, når følgende betingelser er opfyldt:

- 1) De åbnede wrapballer skal opbevares på en måde, hvor der ikke er fare for afstrømning af ensilagesaft til vandløb, herunder dræn, søer over 100 m² og kystvande.
- 2) Ensilagerester på arealet skal fjernes efter anvendelse af de enkelte wrapballer.
- 3) Opsamlede ensilagerester skal opbevares som anden ensilage eller fast gødning, jf. stk. 1 og 2 og § 11.”

Miljøstyrelsen kan bekræfte den forståelse af § 24, stk. 2, som KL har anført i sit høringssvar. På baggrund af Miljøstyrelsens dialog med SEGES er det Miljøstyrelsens vurdering, at en rørledning til erstatning for det ene afløb vil kunne sikre hensigtsmæssig afledning af ensilagesaft fra ensilageopbevaringsanlæg med mere end én randbelægning.

Miljøstyrelsen er enig med KL i, at der bør være en overgangsperiode for at sikre, at lovligt etablerede ensilageopbevaringsanlæg uden afløb ved hver

randbelægning ikke bliver ulovlige med det samme ved bekendtgørelsens ikrafttrædelse. Derfor indsættes der i bekendtgørelsen en overgangsregel, hvorefter bestemmelsen i § 24, stk. 2 om afløb i umiddelbar tilknytning til randbelægning, først træder i kraft et år den 1. januar 2017.

Randbelægningernes fald mod afløb er nødvendige for at sikre, at ensilagesaften faktisk ledes til afløbet. Miljøstyrelsen bemærker desuden, at der i forbindelse med den igangværende udarbejdelse af et byggeblad for ensilageopbevaringsanlæg, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 39, undersøges muligheder for at fravige bekendtgørelsens krav ved hjælp af andre konstruktioner.

Ad 3) Gyllealarmer

Dette afsnit deles op i flg. underafsnit:

1. Selve kravet om gyllealarmer
2. Hædningskriteriet på 6°
3. Afgrænsningen af søer og vandløb, der afføder krav om gyllealarm
4. Formuleringen af § 19, stk. 7, nr. 2, om undtagelser, når vandmiljøet ligger højere end beholderen
5. Genindsættelse af bestemmelse om straf ved overtrædelse af kravet om gyllealarm
6. Krydsoverensstemmelse på gyllealarmer og -barrierer

3.1. Selve kravet om gyllealarmer

BL anfører, at gyllealarmer kan have sin berettigelse de steder, hvor beholderen faktisk ligger placeret på en måde, så gyllen ved udslip kan true væsentlige naturressourcer i vandmiljøet. BL er dog af den opfattelse, at det burde være en konkret vurdering i det enkelte tilfælde, om der skal undtages fra kravet om gyllealarm, og BL er således af den opfattelse, at reglerne burde indeholde en dispensationsadgang fremfor en generel undtagelse fra kravet om gyllealarm.

BL ønsker Miljøstyrelsens vurdering af, om det er hensigtsmæssigt, at gyllelaguner og lignende indretninger er omfattet af kravet om alarm, såfremt dette måtte være tilfældet.

BL anfører endvidere, at det er uklart, hvor virkningsfuldt kravet om gyllealarmer i realiteten er, og om alarmerne efter Miljøstyrelsens vurdering har den ønskede effekt. BL anmoder i forlængelse heraf om tal eller eksempler, der kan underbygge vurderingen.

Esbjerg Kommune mener, at der, jf. § 19, stk. 7, nr. 2 i stedet for en automatisk fritagelse for alarmerne indarbejdes et kommunalt skøn i form af en dispensationsmulighed for beholdere, der ligger lavere end de vandløb og søer, der ligger inden for 100 meter.

KL foreslår, at kravet om en alarm kan erstattes af en beholderbarriere/terrænregulering ud fra en konkret vurdering i hver enkelt sag. KL anfører, at en alarm ikke giver nogen miljømæssig gevinst, hvis det kan

sandsynliggøres, at en terrænregulering eller beholderbarriere beskytter og/eller giver større sikkerhed for recipienten.

L&F efterspørger generelt en mere direktivnær implementering af nitratdirektivet i Danmark og gør opmærksom på, at det er deres udgangspunkt, at kravet om gyllealarmer helt bør fjernes.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at gyllealarmer på beholdere, der ligger tæt ved vandløb og søer, generelt er et tiltag, der medvirker til at forebygge udslip af flydende husdyrgødning med alvorlige konsekvenser for vandmiljøet til følge. Gyllealarmer vurderes at være et omkostningseffektivt tiltag henset til, at der er mange ældre gyllebeholdere såvel som mange vandløb i Danmark.

De foreslåede lempelser i kravet om gyllealarmer omfatter de beholdere, hvor der efter Miljøstyrelsens vurdering kun i mindre grad er en miljømæssig effekt af en alarm. Efter Miljøstyrelsens vurdering er en generel undtagelse fra kravet enklere og mere administrerbar for kommunerne end en mulighed for at søge om dispensation. Derved tages der skyldige økonomiske hensyn til anvendelsen af offentlige midler. Desuden sikrer en generel undtagelse ensartet regulering af landmanden.

KL's forslag om, at kravet om en alarm skal kunne erstattes af en beholderbarriere/terrænregulering ud fra en konkret vurdering i hver enkelt sag vil efter Miljøstyrelsen være en skærpelse af reglerne, der ikke er tilstrækkeligt belæg for at indføre. Muligheden for at udstyre gyllebeholdere med alarm blev netop i sin tid (2011) indført som en lempeligere løsning, hvor det ligeledes nyindførte krav om etablering af en beholderbarriere eller terrænændring ville være for vidtgående.

Det er vanskeligt – som ønsket af BL – at komme med tal, der viser effekten af gyllealarmer. Miljøstyrelsen ligger således ikke inde med data om antallet af uheld, der er forhindret af kravet om gyllealarmer eller lignende, da styrelsen ikke modtager indberetninger herom.

Fra før indførelsen af kravet om gyllealarmer findes der derimod eksempler på alvorlige udslip til vandmiljøet. Bl.a. var der et stort udslip i 2008, hvor der slap 1.800 kubikmeter gylle ud af en beholder, hvilket svarer til en belastning af kvælstof og fosfor i urensset spildevand for en storby med 700.000 indbyggere. Der indgår andre eksempler på gylleudslip i Miljøstyrelsens rapporter "Orientering fra Miljøstyrelsen nr. 8" vedrørende miljøtilsyn 2003-2004 samt i tilsynsrapporten "Årets tema 2010 og 2011 – Gylleuheld".

Kravet om gyllealarmer i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 19, stk. 1, vedrører enhver form for beholder til opbevaring af flydende husdyrgødning, hvilket vil sige, at gyllelaguner også er omfattet. Miljøstyrelsen er dog klar over, at en alarm ikke er hensigtsmæssig på en lagune, og derfor vil styrelsen ved given lejlighed få revideret byggebladet for gyllelaguner (nr. 103.04-30), således at det bliver helt tydeligt, at gyllelaguner etableret i overensstemmelse med byggebladet er undtaget fra kravet om gyllealarm.

Bemærkningerne giver ikke anledning til at ændre udkastet til ændringsbekendtgørelse.

3.2. Hældningskriteriet på 6°

BL udtrykker skepsis over for, om kriteriet på 6° hældning ned mod vandmiljøet, der indgår i husdyrgødningsbekendtgørelsens definition af et risikoområde med krav om gyllealarm, i alle tilfælde er sagligt.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at et fast hældningskriterium er af afgørende betydning for, at reglen er enkel og administrerbar. Samtidig er det styrelsens vurdering, at der generelt vil være risiko for, at flydende husdyrgødning ledes til det nærliggende vandmiljø ved en hældning på 6° eller mere. Af samme grund indgår et tilsvarende hældningskriterium i bestemmelsen med forbuddet mod udbringning på stejle skråninger i bekendtgørelsens § 30, stk. 3.

Bemærkningerne giver ikke anledning til at ændre udkastet til ændringsbekendtgørelse.

3.3. Afgrænsningen af søer og vandløb, der afføder krav om gyllealarm

KL mener, at søer med afløb (herunder dræn) til et beskyttet vandløb i alle tilfælde skal være omfattet af kravet om gyllealarm, idet disse søer/vandhuller ikke giver nogen væsentlig beskyttelse af det efterfølgende, beskyttede vandløb. På samme måde bør regnvandsbassiner med afløb (herunder dræn) til et beskyttet vandløb, være omfattet af kravet.

L&F anfører, at det vil være hensigtsmæssigt at specificere, at kravet om gyllealarmer kun gælder ved åbne vandløb til forskel fra lukkede, typisk rørlagte, vandløb. L&F foreslår, at det herudover alle steder i bekendtgørelsen, hvor der henvises til "vandløb", ændres til "åbne vandløb", med mindre der specifikt er tale om en bestemmelse, der også skal omfatte rørlagte vandløb.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Kravet om gyllebarrierer og gyllealarmer blev indført i 2011 som en skærpelse af husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav om opbevaring af husdyrgødning. Med det nuværende ændringsforslag justeres kravet om gyllealarmer, så det ikke stilles, hvor effekten vurderes at være mindre væsentlig. Miljøstyrelsen finder derfor ikke anledning til fortsat at stille krav om gyllealarm på beholdere mindre end 100 m fra søer, regnvandsbassiner m.m., som ikke er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, selv om der er afløb til beskyttet vandløb.

Miljøstyrelsen er enig med L&F om, at det er hensigtsmæssigt at specificere i selve bekendtgørelsen, at kravet om gyllealarmer kun gælder ved åbne vandløb, og § 19 samt § 3, nr. 21 vil derfor blive ændret på dette punkt.

3.4. Formuleringen af § 19, stk. 7, nr. 2, om undtagelser, når vandmiljøet ligger højere end beholderen

KL bemærker, at beholdere, der har store mængder gylle i højere niveau end en sø/et vandløb, bør have alarm. KL foreslår derfor, at der i forslaget § 19, stk. 7, nr. 2, i stedet for "laveste terrænkote" skrives "gyllebeholderens øverste kant".

Randers Kommune og Vejle Kommune har begge en række bemærkninger, som relaterer sig til den sproglige udformning af § 19 og bekendtgørelsens bilag 2.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Kravet om gyllealarm, jf. § 19, stk. 1, fraviges kun, hvor søen eller vandløbet faktisk ligger i en højere kote end gyllebeholderens laveste terrænkote. Det er Miljøstyrelsens vurdering, at kravet om gyllealarmer har en miljøeffekt, men ikke en væsentlig miljøeffekt, i den situation, hvor det nærliggende vandmiljø er beliggende i et højere niveau end gyllebeholderen. Miljøstyrelsen finder derfor KL's forslag om at ændre "laveste terrænkote" til "øverste kant" for vidtgående i betragtning af formålet med ændringen af kravet om gyllealarmer.

Det er en fejl, som påpeget af Vejle Kommune, at der står "øverste kant" i det notat om foreslåede ændringer, der indgik i høringsmaterialet. Der skulle stå "laveste terrænkote" som i bekendtgørelsen.

Miljøstyrelsen finder ikke grundlag for at ændre i ordlyden af bestemmelserne og bilaget. Miljøstyrelsen vil dog ved førstkommende lejlighed revidere sin vejledning om beholderbarrierer, terrænændringer og beholderalarmer. Hensigten er at opdatere indholdet i forhold til de ændrede regler om gyllealarmer, men også generelt at øge læsbarheden af vejledningen, således at bestemmelserne om gyllealarmer og - barrierer bliver tydeligere beskrevet.

Bemærkningerne giver ikke anledning til at ændre udkastet til ændringsbekendtgørelse.

3.5. Genindsættelse af bestemmelse om straf ved overtrædelse af kravet om gyllealarm

BL spørger i sit høringssvar om, hvorvidt der i perioden, hvor bestemmelsen med kravet om gyllealarmer ved en fejl ikke har været straffebelagt, er sket håndhævelse af bestemmelsen.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen forstår spørgsmålet fra BL således, at der ønskes oplyst, hvorvidt bestemmelsen er blevet håndhævet strafferetligt i perioden fra den 1. august 2012 og frem til i dag.

I den anledning kan Miljøstyrelsen oplyse, at styrelsen modtager indberetninger om behandling af sager om overtrædelse af miljølovgivningen fra landets politi- og anklagemyndigheder i henhold til deres indberetningspligt, jf. Rigsadvokatens meddelelse nr. 8/2008 om behandling af sager om overtrædelse af miljølovgivningen.

Miljøstyrelsens gennemgang af dette materiale har ikke afdækket eksempler på, at kravet om gyllealarmer er blevet håndhævet strafferetligt i den periode, hvor der ikke har været hjemmel til dette i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Bemærkningerne giver ikke anledning til at ændre udkastet til ændringsbekendtgørelse.

3.6. Krydsoverensstemmelse på gyllealarmer og -barrierer

BL udbeder sig Miljøstyrelsens vurdering af, om gyllealarmer har den ønskede effekt, og hvis det er muligt, så beder BL Miljøstyrelsen om at fremlægge tal, der kan underbygge vurderingen. BL anmoder ligeledes Miljøstyrelsen om at redegøre for begrundelsen for lempelsen.

L&F bemærker, at kravet om gyllealarmer er en dansk særregel, som bør fjernes, men at det er positivt, at kravet ændres, så det udgår i nogle af de tilfælde, hvor det er åbenlyst unødvendigt.

L&F bemærker, at de fortsat er meget kritiske over for, at kravet om gyllealarmer er omfattet af krydsoverensstemmelsessanktioner og henviser til, at de afgiver særskilt høringssvar til NAER's høring af ændring af bekendtgørelse om krydsoverensstemmelse.

Efter L&F's oplysninger er gyllealarmer og gyllebarrierer langt fra almindelig praksis i andre EU-lande, ligesom kravet ikke eksplicit fremgår af nitratdirektivet. Kravet om gyllealarmer og -barrierer findes, så vidt L&F er bekendt med, kun i Danmark og er derfor at betragte som national særlovgivning, hvorfor en overtrædelse ikke skal KO-belægges.

Miljøstyrelsen opfordres derfor til at redegøre for, om der er krav om gyllealarmer i andre EU-lande, og hvorvidt kravet i så tilfælde er omfattet af krydsoverensstemmelsessanktioner.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Indledningsvist skal Miljøstyrelsen bemærke, at fortolkning af krydsoverensstemmelsesreglerne (KO) hører under NaturErhvervstyrelsen.

Bestemmelsen i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 19, stk. 1, om gyllealarmer har siden 2013 været omfattet af reglerne om krydsoverensstemmelse, da kravet bliver betragtet som en foranstaltning til at undgå vandforurening som følge af, at væsker, der indeholder husdyrgødning, siver eller løber ned i grund- eller overfladevandet, jf. nitratdirektivets bilag II, A, 5), jf. artikel 4.

Det er ifølge EU-reglerne et krav, at regler, der implementerer nitratdirektivet, skal være belagt med krydsoverensstemmelse, hvorfor kravet om gyllealarm således i dag skal være omfattet af kravet om krydsoverensstemmelse. I forbindelse med en eventuel mere omfattende ændring af de regler, der implementerer nitratdirektivet, vil det indgå i overvejelserne, om gyllealarmer og -barrierer skal være en del af en ny implementering og derfor omfattet af KO.

Hvad angår spørgsmålet om krav om gyllealarmer i andre lande, henvises til rapportererne "Vækst- og nabotjek af miljøregulering og kontrol af

primærjordbruget” og ”Vækst og nabotjek af krydsoverensstemmelse (KO) på miljø- og GLM-området”. Rapporterne kan findes på Miljø- og Fødevareministeriets hjemmeside (mfvm.dk).

Man kan blandt andet se, at Danmark er det eneste land i EU, hvor landmanden trækkes i EU-støtte, hvis han ikke overholder reglerne om gyllealarmer.

Bemærkningerne giver ikke anledning til at ændre nærværende udkast til ændringsbekendtgørelse.

Ad 4) Udbringningsmetoder for flydende husdyrgødning og afgasset vegetabilsk biomasse

BL noterer sig, at kravene til udbringning af flydende husdyrgødning og afgasset vegetabilsk biomasse i § 28, stk. 2, er en implementering af nitratdirektivet, og dermed KO-belagt, og udbeder sig i denne forbindelse svar på, om udbringning af flydende husdyrgødning uden brug af slange, slæbesko eller nedfældning er KO-belagt i andre lande.

Derudover udbeder BL sig en uddybende forklaring på hvilke alternativer, der er til udlægning ved brug af slange, slæbesko eller ved nedfældning; om disse alternativer vil være i strid med formålet med de dele af nitratdirektivet, der er KO-belagt, og hvor den konkrete hjemmel er i nitratdirektivet.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Bestemmelsen i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 28, stk. 2, er nødvendig for at sikre en korrekt implementering af nitratdirektivets bilag II, A, 6), jf. artikel 4. Efter denne bestemmelse skal medlemsstaternes regulering bl.a. indeholde bestemmelser om fremgangsmåder for tilførsel af husdyrgødning, herunder ensartethed i forbindelse med spredning, således at udvaskningen af næringssalte i vandet holdes på et acceptabelt niveau. Bestemmelsen er derfor også omfattet af reglerne om krydsoverensstemmelse.

Ved at begrænse de tilladte udbringningsmetoder til udbringning ved udlægning med slange, ved slæbesko eller ved nedfældning kommer bestemmelsen til at indeholde et indirekte forbud mod udbringning ved bredspredning, og har bl.a. til formål at mindske udvaskningen af nitrat ved at sikre en ensartethed i forbindelse med spredning.

Formålet med at ændre § 28, stk. 2, er netop at gøre det tydeligt, hvad der er belagt med krydsoverensstemmelse. Det bemærkes, at i de tilfælde, hvor der anvendes forsuring – eller en anden teknologi fra Miljøstyrelsens teknologiliste – som alternativ til nedfældning, vil husdyrgødningen stadig skulle udbringes ved udlægning ved slange eller slæbesko, jf. § 28, stk. 2.

Hvad angår spørgsmålet om udbringning af flydende husdyrgødning uden brug af slange, slæbesko eller nedfældning er KO-belagt i andre lande, henvises til rapporten ”Vækst og nabotjek af krydsoverensstemmelse (KO) på miljø- og GLM-området”. Rapporten kan findes på Miljø- og Fødevareministeriets hjemmeside (mfvm.dk).

Miljøstyrelsen er ikke bekendt med alternativer til de udbringningsmetoder, der er tilladt i henhold til § 28. Hvis der udvikles andre udbringningsmetoder, som vil kunne leve op til nitratudirektivets krav om fremgangsmåder for tilførsel af husdyrgødning, så vil det blive indarbejdet i bekendtgørelsen.

Bemærkningerne giver ikke anledning til at ændre udkastet til ændringsbekendtgørelse.

Ad 5) Øvrige forhold i husdyrgødningsbekendtgørelsen

L&F har indsendt en række bemærkninger, der drejer sig om bestemmelser, som ikke er foreslået ændret i høringsudgaven af bekendtgørelsen.

L&F bemærker indledningsvis i sit høringssvar, at det er deres opfattelse, at flere af bekendtgørelsens bestemmelser er udtryk for en væsentlig dansk overimplementering af de EU-bestemmelser, som regulerer anvendelse og opbevaring af husdyrgødning. L&F henviser til, at de tidligere har peget på en række konkrete bestemmelser i husdyrgødningsbekendtgørelsen, som de mener skal ændres for at få en mere direktivnær implementering af nitratudirektivet i Danmark, og de forventer, at der snarest muligt og senest i forbindelse med det arbejde, der p.t. pågår med at udarbejde en ny ramme for regulering af anlæg og arealer, sker en gennemgribende ændring af husdyrgødningsbekendtgørelsen, så den fremtidige regulering i Danmark bliver direktivnær og uden konkurrenceforvridende overimplementering af EU-reguleringen.

L&F gør herudover opmærksom på, at der er en række bestemmelser i husdyrgødningsbekendtgørelsen, som de ikke finder er nødvendige af hensyn til at sikre en god miljøbeskyttelse, og som samtidig er unødigt byrdefulde for erhvervet. L&F's bemærkninger til disse bestemmelser er oplyst nedenfor.

Åbne vandløb

L&F foreslår, at det alle steder i husdyrgødningsbekendtgørelsen, hvor der henvises til "vandløb", ændres til "åbne vandløb", med mindre der specifikt er tale om en bestemmelse, der også skal omfatte rørlagte vandløb.

Afstand til folde

L&F foreslår, at formuleringen i § 7, stk. 3 ændres, således at kravet om mere end 50 meter til skel for folden kan fraviges, når folden overholder en afstand på 100 meter til nabobeboelse.

Overdækning af gyllebeholdere

L&F foreslår, at der ved opbevaring af afgasset gylle undtages fra kravet om fast overdækning af beholdere for flydende husdyrgødning fra svin og kødædende pelsdyr mindre end 300 meter fra nabobeboelse, jf. § 20, stk. 3. Forslaget begrundes med, at den gældende bestemmelse kan medføre betydelige ulemper for eksempelvis et kvægbrug, der afleverer gylle til et biogasanlæg og herefter får afgasset husdyrgødning iblandet svinegylle eller gylle fra kødædende pelsdyr retur.

Afbrænding af husdyrgødning (biobrændsel)

L&F anfører, at det er uheldigt, at husdyrgødning, jf. § 27, stk. 2, underkastes reglerne om affaldsforbrænding, og at husdyrgødningen burde klassificeres som

biobrændsel. L&F henviser i denne forbindelse til Kommissionens forordning nr. 592/2014 om ændring af biproduktforordningen, hvor fjerkrægødning betragtes som et biprodukt i henhold til affaldsreglerne.

Lukkeperiode for fast gødning

L&F foreslår, at forbuddet mod udbringning af fast husdyrgødning efter 15. november i § 29, stk. 3, ophæves. Forslaget begrundes med, at udnyttelsesprocenten af kvælstof i husdyrgødning stiger, jo senere på efteråret udbringningen sker, og udvaskningen falder tilsvarende.

Frossen jord

L&F foreslår, at der i forhold til forbuddet mod udbringning på frossen jord i § 30, stk. 2, indføres en undtagelse, hvorefter der kan ske nedfældning på frossen jord, hvis jorden er optøet i nedfældningsdybden. Forslaget begrundes med, at der dem bekendt ikke er fagligt belæg for at opretholde forbud mod nedfældning i delvist optøet jord, da nedfældning af gylle på et bevokset areal ikke øger risikoen for næringstab, selvom jorden ikke er optøet i fuld pløjedybde. Endelig mener L&F at kommunerne bør have mulighed for at dispensere fra forbuddet mod udbringning på frossen jord i helt særlige tilfælde, hvis der f.eks. opstår en situation med langvarig frost i foråret.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen har noteret sig L&F's bemærkninger til de bestemmelser i husdyrgødningsbekendtgørelsen, som ikke er omfattet af de foreslåede ændringer til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Miljøstyrelsen finder ikke anledning til at ændre i de omhandlede bestemmelser ved den aktuelle ændring af bekendtgørelsen, bl.a. fordi det vil fratage de øvrige høringsparter muligheden for at komme med bemærkninger hertil.

Miljøstyrelsen vil undersøge, om der er grundlag for at medtage forslagene i en fremtidig ændring af husdyrgødningsbekendtgørelsen.